

Uz sākumlapu > Ģimenes lietas un mantojums > **Vecāku atbildība – bērna aizgādība un saziņas tiesības**

Vecāku atbildība – bērna aizgādība un saziņas tiesības

Vecāku atbildība ietver visas tiesības un pienākumus attiecībā uz bērnu un bērna īpašumu. Šis vecāku atbildības jēdziens dažādās dalībvalstīs atšķiras, tomēr parasti tas attiecas uz aizgādību un saskarsmes tiesībām. Ja esat starptautisks pāris, kuram ir viens vai vairāki bērni, un jūs šķīraties, būs nepieciešams vienoties par aizgādības tiesību īstenošanu.

Ar ko sākt?

Kas ir saskarsmes tiesības? Kas ir aizgādība?

Kamēr vecāki dzīvo kopā, bērni parasti ir viņu kopīgā aizgādībā. Taču, ja vecāki šķir laulību vai šķiras, viņiem ir jālemj par to, kā šīs tiesības tiks īstenotas turpmāk.

Vecāki var nolemt, ka bērns pamīšus dzīvos pie katra no vecākiem, vai tikai pie viena no vecākiem. Ja bērns dzīvo tikai pie viena no vecākiem, otram vecākam parasti ir tiesības apmeklēt bērnu un sazināties ar viņu noteiktos laikos.

Aizgādības tiesības ietver arī citas tiesības un pienākumus, kas saistīti ar bērna izglītību un aprūpi, tai skaitā tiesības uzraudzīt bērnu un gādāt par viņa mantu. Vecāku atbildība pār bērnu parasti ir vecākiem, taču ir gadījumi, kad vecāku atbildību var nodot iestādei, kurai bērns ir uzticēts.

Kas lemj par aizgādību un saskarsmes tiesībām?

Vecāki šos jautājumus var izlemt, savstarpēji vienojoties. Mediators vai advokāts var palīdzēt vecākiem, kas nespēj panākt vienošanos. Lai meklētu mediatoru, uzklikšķiniet uz saites šīs lapas lejasdaļā.

Ja vecāki nevar vienoties, viņiem var nākties vērsties tiesā. Tiesa var lemt, ka bērns vai bērni ir abu vecāku aizgādībā (kopīga aizgādība) vai viena vecāka aizgādībā (vienpersoniska aizgādība). Ja bērns ir tikai viena vecāka aizgādībā, tiesa otram vecākam var piešķirt saskarsmes tiesības.

Starptautiska pāra gadījumā ES noteikumi paredz, kuras tiesas jurisdikcijā ir lietas izskatīšana. Lai meklētu kompetento tiesu, uzklikšķiniet uz saites šīs lapas lejasdaļā.

Kopīgu ES noteikumu galvenais mērķis ir izvairīties no tā, ka katrs no vecākiem vērsas tiesā savā valstī un vienā un tajā pašā lietā tiek pieņemti divi nolēmumi. Noteikumi paredz, ka tiesa, kas ir kompetenta lemt par vecāku atbildību, aizgādību un saskarsmes tiesībām, ir tās valsts tiesa, kurā ir bērna pastāvīgā dzīvesvieta.

Vai tiesas nolēmums būs izpildāms citā ES valstī?

Nolēmumu atzīšanas un izpildes mehānisms nodrošina, ka tiesas nolēmums tiek piemērots citās ES valstīs pēc tam, kad kompetentā ES tiesa ir izdevusi apliecību. Tas atvieglo tiesību īstenošanu personām vai iestādēm, kurām ir vecāku atbildība.

Tiesvedībā vecāku atbildības lietās, kas sāka 2022. gada 1. augustā vai vēlāk, nav vajadzīgas īpašas procedūras, kas nodrošinātu, ka izrietošais lēmums kļūst izpildāms citās dalībvalstīs. Tādējādi tiek atbalstītas attiecības starp bērnu un abiem vecākiem. Izpildāmības pasludināšana joprojām varētu būt nepieciešama lēmumiem, kas pieņemti pirms 2022. gada 1. augusta sākta tiesvedībā vecāku atbildības lietās.

Kādi ES noteikumi ir piemērojami?

Noteikumi, saskaņā ar kuriem risina pārrobežu jautājumus starp bērniem un viņu vecākiem, ietilpst [Padomes Regulā \(ES\) 2019/1111 — “Brisele IIb”](#) (2019. gada 25. jūnijs) par jurisdikciju, lēmumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par bērnu starptautisko nolaupīšanu. Ar minēto regulu aizstāj [Regulu \(ES\) 2201/2003 — regulu “Brisele IIa”](#), kuru tomēr turpina piemērot tiesvedībai, kas sāka pirms Regulas (ES) 2019/1111 stāšanās spēkā 2022. gada 1. augustā. Šie noteikumi ir vienādi piemērojami visiem bērniem neatkarīgi no tā, vai bērni dzimuši laulībā vai ārpus tās. Regula “Brisele IIb” ir ES tiesu iestāžu sadarbības stūrakmens laulības lietās un vecāku atbildības lietās. Regulu piemēro visās ES valstīs, izņemot Dāniju. Praktiskā rokasgrāmata regulas “Brisele IIb” piemērošanai atrodama šajā lapā: [Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla publikācijas](#).

Lai iegūtu sīkāku informāciju par konkrēto valsti, uzklikšķiniet uz šīs valsts karoga.

Noderīgas saites

[Kā atrast mediatoru](#)

[Kā atrast kompetento tiesu](#)

[Brošūra](#)

[Neaizsargātās grupas](#)

[Rokasgrāmata par Eiropas tiesību aktiem bērnu tiesību jomā](#)

[Practitioners' Tool: Cross-Border Recognition and Enforcement of Agreements Reached in the Course of Family Matters Involving Children](#)

Lapa atjaunināta: 14/06/2023

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.